

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto komission tiedonannosta ”Luonnos: Tiedonanto jäsenvaltioille suuntaviivojen vahvistamisesta yhteisön aloiteohjelmille, joiden osalta jäsenvaltioita kehoitetaan jättämään Equal-aloitetta koskevat tukihakemukset”

(2000/C 75/07)

Komissio päätti 19. lokakuuta 1999 pyytää Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta tiedonannon luonnoksesta.

Asian valmistelusta vastannut ”työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus” -jaosto hyväksyi lausuntonsa yksimielisesti 11. tammikuuta 2000. Esittelijä oli Sukhdev Sharma.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 26. ja 27. tammikuuta 2000 pitämässään 369. täysistunnossa (tammikuun 26. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon ilman vastaajia, 122:n äänestäessä hyväksymisen puolesta ja 5:n pidättyessä äänestämästä.

1. Ehdotuksen oikeusperusta, sisältö ja vaikutusala

1.1. Yhteisön aloiteohjelmia koskevien suuntaviivojen vahvistamisen oikeusperustana on Amsterdamin sopimus, johon sisältyy uusi työllisyyttä käsittelevä osasto ja jossa määrätään jäsenvaltioiden yhteensovitetusta työllisyysstrategiasta. Työllisyyden suuntaviivat – jotka perustuvat neljään pilariin: työllistävyyden, yrittäjyyden, sopeutumiskyky ja yhtäläiset mahdollisuudet – sekä niiden toteuttaminen jäsenvaltioiden omissa työllisyyttä koskevissa toimintasuunnitelmissa luovat puitteet EU:n taloudellisen tuen myöntämiselle. Equal-aloitteen tavoitteena on torjua uusin keinoin kaikenlaista työmarkkinoihin liittyvää syrjintää ja eriarvoisuutta. Tämä uusi lähestymistapa nojaa suoraan Amsterdamin sopimuksen 13 artiklaan, joka tarjoaa ensimmäistä kertaa tarkan oikeusperustan sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi, sekä saman sopimuksen 137 artiklaan, jolla pyritään torjumaan sosiaalista syrjäytymistä. Equal-aloitteessa otetaan myös asianmukaisesti huomioon turvapaikanhakijoiden yhteiskunnallinen integraatio ja ammattiin pääsy.

1.2. Euroopan työllisyysstrategian tavoitteena on Euroopan työllisyysasteen huomattava ja kestävä kasvattaminen. Tavoitteeseen pyritään työmarkkinoiden ulkopuolella olevien henkilöiden taitoja ja työllistettävyyttä parantamalla. Myös työmarkkinoilla jo olevien, erityisesti muutoksille alttiilla aloilla työskentelevien tarpeisiin kiinnittää ja pitää ammattitaitoaan ajan tasalla kiinnitetään huomiota. Komission tiedonannossa korostetaan tarvetta edistää yrittäjyyttä ja taata naisille ja miehille yhtäläiset mahdollisuudet työmarkkinoilla. Sekä työttömien että työllisten osalta on ryhdyttävä toimiin eriarvoisuuden, syrjinnän ja syrjäytymisen torjumiseksi.

2. Yleistä

2.1. TSK on tyytyväinen sitoumukseen ottaa Equal-aloite osaksi yleistä Euroopan työllisyysstrategiaa ja on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että uutta luovilla toimilla on paljon tarjottavaa kansainvälisessä ympäristössä.

2.2. TSK on komission kanssa samaa mieltä tarpeesta painottaa paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista toimiin ja vahvistaa yritysten roolia ohjelmissa (kohta 6). Vaikka yrityksiä on osallistunut yhteisön aiempiin hankkeisiin, niitä on rohkaistava tiedotus- ja valituskampanjoin, joissa korostetaan yritysten osallistumisen tarjoamaa lisäarvoa ja hyötyä. Aloitteisiin liittyvän byrokratian viemä aika kuitenkin vähentää yritysten niitä kohtaan tuntemaa mielenkiintoa. Ei pidä kuitenkaan unohtaa, miten tärkeää kansalaisjärjestöjen ja työmarkkinaosapuolten osallistuminen hankkeisiin ja ohjelmiin on. Equal-aloitteeseen liittyy merkittäviä valtavirtaistamisen mahdollisuuksia. Vaikka viranomaiset ovat tärkeä tekijä, ei pidä väheksyä sitä, että myös muilla tahoilla on paljon annettavaa.

2.3. Pyrkimys entistä strategisempiin hankkeisiin (kohta 6), jotka on ankkuroitu tiukasti sekä asiaan kuuluviin toimintalinjoihin että paikalliseen ja alueelliseen yhteyteen, on tervetullut. On kuitenkin säilytettävä myös mahdollisuus tukea pieniä, kohdennettuja hankkeita. Lisäksi olisi pyrittävä ottamaan hankkeisiin mukaan kaiken kokoisia yrityksiä, myös pk-yrityksiä, jotka muodostavat paikallisen kehityksen moottorin. Erityisesti pienet hankkeet tarjoavat mahdollisuuksia arvokkaan tiedon tuottamiseen. Suurilta hankkeilta tämä ominaisuus voi puuttua ja ne voivat lisäksi juuttua organisaatioon liittyviin pikkuseikkoihin.

2.4. TSK tukee pyrkimyksiä varmistaa, että Equal-aloite yhdistetään täysimääräisesti muihin EU:n ohjelmiin (kohta 8) työllisyydenhoidossa ja sitä laajemmalti. TSK toivoo, että tämä periaate laajennetaan koskemaan Equal-aloitteen liittämistä myös valtiollisiin ja alueellisiin toimintalinjoihin.

2.5. On varmistettava, että sukupuolten välistä yhdenvertaisuutta koskevat kysymykset (kohta 9) otetaan huomioon koko Equal-aloitteen toteuttamisessa ja että myös muita yhdenvertaisuuskysymyksiä (etninen tausta, ikä, vammaisuus jne.) käsitellään ”horisontaalisina” huolenaiheina. Huomiota tulisi kiinnittää myös teema-aloihin, joilla esiintyy tiettyntyyppisiä syrjintäongelmia, varsinkin vammaisuuteen liittyviä (kuten sukupuollikysymykseen, jota pidetään sekä erityisenä että horisontaalisena aiheena). Horizon-ohjelma on edistänyt suuresti vammaisuuteen liittyvien kysymysten käsittelyä. Ne ovat

kuitenkin vaarassa jäädä marginaalialueiksi, mikäli niitä käsitellään pelkästään horisontaalisesti.

2.6. TSK ymmärtää, että esitetyt teema-alat ovat tässä vaiheessa alustavia (kohta 9). Asiakirjassa esitetyt teema-alat eivät kuitenkaan kata kaikkia tarpeellisia lohkoja eivätkä etenään edusta riittävästi lohkoja, jotka jo kuuluvat Adapt-ohjelman piiriin. Lopullisten teema-alojen tulisi olla nykyistä yksityiskohtaisempia ja sisältää aiempaa selvemmat kuvaukset, koska edellisten ohjelmien epäselvistä määritelmistä on aiheutunut sekavuutta ja tehottomuutta.

2.7. Teema-alojen luettelon määräaikainen tarkistaminen (kohta 11) tulisi suunnitella siten, että se voidaan yhdistää joustavasti ohjelman toteutukseen aiheuttamatta viivästyksiä tai sekaannusta.

2.8. Kehittämiskumppanuuksien (kohta 12) tulisi olla toteutettavissa kaikissa jäsenvaltioissa. On keskeisen tärkeää, että niihin liittyvät suunnitelmat ovat strategisia ja niveltyvät myös muihin ohjelmiin ja politiikan osa-alueisiin. Tämä edellyttää, että mahdollisille hakijoille suunnatussa viestinnässä ja varsinaisessa valintaprosessissa sovelletaan nykyistä punnitumpaa lähestymistapaa. Perusteellista tietoa tarvitaan myös paikallisista, alueellisista ja valtiollisista painoaloista, joita jäsenvaltiotason tekninen tuki lisäksi edellyttää.

2.9. Komitea on pannut merkille 26. huhtikuuta 1999 toteutetun yhteisen toiminnan, jonka yhteydessä neuvosto katsoi, että palaamaan joutuvia turvapaikanhakijoita on toivotavaa auttaa antamalla heille koulutuksen avulla taitoja, joista on hyötyä heidän kotimaassaan⁽¹⁾, komission tulisi rohkaista jäsenvaltioita varmistamaan, että turvapaikanhakijoihin liittyvät toimet ohjelmoidaan Equal-ohjelman piiriin kuuluviin kehittämiskumppanuuksiin.

2.10. TSK tukee kumppanuuksia (Phare-, Tacis- tai Meda-ohjelmien piiriin kuuluvien maiden kanssa [kohta 17]). Jotta voidaan varmistaa, että kaikille osapuolille on selvää, mitä on odotettavissa ja mikä on mahdollista Equal-kehittämiskumppanuuksien ja muiden, EU:n ulkopuolisten kehittämiskumppanuuksien kannalta, niiden välistä suhdetta koskevia sääntöjä ja säännöksiä on tarkistettava ja selvennettävä. Kumppanien vähimmäismäärä tulisi alentaa yhteen. Lisäksi on tärkeää, että kaikki jäsenvaltiot soveltavat samoja kansainvälisiä vaatimuksia. Tämä tulisi ilmoittaa selvästi kaikille osapuolille; näin ei ole tehty nykyisten aloitteiden osalta.

(1) Yhteinen toiminta 26 päivältä huhtikuuta 1999, jonka neuvosto on hyväksynyt Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella, pakolaisten, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoa ja vapaaehtoista paluuta koskevien käytännön tukihankkeiden ja -toimenpiteiden toteuttamiseksi, mukaan luettuna hätäapu Kosovon äskeisten tapahtumien vuoksi paenneille henkilöille, EYVL L 114/2, toukokuu 1999, ks. 5 artiklan c kohta.

3. Erityishuomioita sekä suosituksia

3.1. II. Equal-aloitteeseen kuuluvat toiminnot

Toimintotyyppimalleja

3.1.1. Esitetystä mallissa kehittämiskumppanuus etenee kolmivaiheisesti (kohta 21). Vaiheesta toiseen tulisi siirtyä mahdollisimman saumattomasti, ilman tarpeetonta byrokratiaa tai viivytystä.

Kehittämiskumppanuuden käynnistäminen

3.1.2. On olennaista, että määräaikaisessa kehittämisvaiheessa (kohta 25) mahdollisille hakijoille annetaan selkeää tietoa mm. teemakohtaisista painopistealueista ja työmarkkinatilanteesta sekä kerrotaan selvästi, mitä hakijoilta edellytetään. Myös yhteydet edeltäviin aloitteisiin ovat tärkeitä. Niihin liittyvän tiedon tunnetuksi tekeminen edellyttääkin lisätyötä. Yhteyksiä tulee luoda myös muihin ohjelmiin, varsinkin Leonardoan. Tämä ei kuitenkaan saa merkitä, että tulisi (suorasti tai epäsuorasti) valita ainoastaan toteuttajia, joilla on aiempaa kokemusta Adapt- tai Employment-ohjelmista.

Valinnan suuntaviivat yhteisön aloiteohjelmien toteuttamisessa

3.1.3. Kohdassa 26 esitettyjä arviointiperusteita on täydennettävä varsinkin kohdentamista, arviointia, tunnetuksi tekemistä ja valtavirtaistamista koskevilla lisätiedoilla. Nämä tekijät ovat niin keskeisiä Equal-aloitteessa, että niihin sitoutuminen tulisi kumppanuuksissa osoittaa selkeästi alusta alkaen.

Kehittämiskumppanuussopimus

3.1.4. Kehittämiskumppanuussopimus on ratkaiseva asiakirja. Kumppanuuden sisältöön ja soveltamiseen liittyvää kattavaa ohjausta tulee antaa kumppanuuden alusta aina sen päätökseen asti.

Kansainvälinen yhteistyö

3.1.5. Kansainvälisissä kumppanuuksissa tulee kannustaa joustavuuteen. Joidenkin tulisi olla täysimittaisia kumppanuuksia, kun taas toisissa toteutetaan samaa teemaa hankkeen koko elinkaaren ajan. Niiden jäsenvaltioiden välillä, joissa jo ennen hakemusten jättämistä toimii kansainvälisiä kumppanuuksia, tulisi harkita tiedon jakamista ja mahdollista yhteistä päätöksentekoa.

3.1.6. Jottei kumppaneihin sovelleta ristiriitaisia toimintaperiaatteita, tulee kaikkien jäsenvaltioiden suhtautua kansainväliseen toimintaan samalla tavoin. Toimintaperiaatteisiin liittyneet ristiriidat ovat aiheuttaneet huomattavia ongelmia nykyisissä Employment- ja Adapt -ohjelmissa.

Vaatimus yhteisrahoituksen osoittamisesta

3.1.7. Vaatimusta yhteisrahoituksen saatavuuden osoittamisesta (kohta 33) tulisi harkita uudelleen. Yhteisrahoituksen lähde ja sen osoittamista koskevat tarkastamisvaatimukset ovat haitanneet (varsinkin pk-yritysten kohdalla) suuresti monien hankkeiden toimintaa. Lisäksi ne ovat suoranaissessa ristiriidassa yhteisöaloitteiden tavoitteiden kanssa.

Euroopan sosiaalirahastoa (ESR) koskevien sääntöjen soveltaminen

3.1.8. ESR:a koskevien sääntöjen soveltamisesta johtuvaa hallinnollista taakkaa tulisi pyrkiä vähentämään yksinkertaistamalla menettelyjä ja kielenkäyttöä (säännöt muotoillaan yleensä yksivuotisia hankkeita varten) monivuotisiin hankkeisiin siirtymällä. Hankkeiden keston jatkamisen lisäksi tulisi pidennystä harkita heti alussa. Pidennyksiä myönnetään ehkä aivan hankkeen toteuttamisen lopulla, ja niihin saattaa liittyä huomattavaa hallinnollista lisätyötä. Joillekin hankkeille olisi hyödyllistä myöntää 5–6 vuoden kestoajaksi käytettäväksi pitkäjänteisten tulosten osoittamiseen. Tämä on erittäin tärkeää kokeilutoimien pysyvän hyödyn seuraamiseksi.

ESR:a koskevien sääntöjen (kohta 36) joustavoimisen vaikutukset on harkittava perusteellisesti ja toteuttajille annettavien tietojen on oltava (erityisesti kelpoisuuden osalta) täysin yksiselitteiset. ESR:n kokonaisvaikutus aloitteisiin tulee arvioida, sillä useat keskeisistä määräyksistä eivät ole sovellettavissa kansainvälisiin kokeiluhankkeisiin. Lisäksi useat keskeisistä määräyksistä ovat ohjelman hengen vastaisia ja haittaavat sen tuloksellisuutta.

Hyvien käytänteiden levittäminen ja toimintojen valtavirtaistaminen

3.1.9. Hyvien käytänteiden levittämisen painottaminen (kohta 37) ja niiden ottaminen yhä enemmän osaksi EU:n ja jäsenvaltioiden ohjelmia on tervetullutta. Yhteyksiä jäsenvaltioiden politiikkaan tulisi kannustaa erityisen painokkaasti ja selvittää tarkoituksenmukaiset toiminta- ja seurantarakenteet tämän varmistamiseksi. Levittämisen ja valtavirtaistamisen voimistamiseen tarkoitettu rahoitus (kohta 38) on myönteistä kehitystä, mutta siihen liittyvän päätöksentekoprosessin tulee olla yksinkertainen ja tehokas.

Tekninen apu

3.1.10. Tekninen apu on elintärkeää ohjelmien toimivuudelle ja tehokkuudelle (kohdat 40–42). Komitean mielestä se tulisi rahoittaa sataprosenttisesti (kuten EU:n tasoisen teknisen tuen toimisto).

3.2. III. Toimenpiteet Euroopan unionin tasolla

Mekanismit vaikutuksen aikaansaamiseksi unionin tasolla

3.2.1. TSK kannattaa esitettyä unionin tasolla toteutettavaa teema-alakohtaista arviointia sekä kausittaista arviointia siitä, millaista lisäarvoa Equal-aloite on tuonut jäsenvaltioiden toimintasuunnitelmiin verrattuna. Komitea kuitenkin pitää uusien keskusteluforumien perustamista nykyisten lisäksi päällekkäisyytenä. Koska nykyisessä ympäristössä aivan liian helposti lähtökohdaksi otetaan viestin sijasta väline, on tärkeää kiinnittää nykyistä enemmän huomiota nimenomaan välitettäviin viesteihin ja kohderyhmiin.

3.2.2. Teknisen avun toimiston rooli ja tehtävät (kohta 47) tulisi yksilöidä nykyistä selvemmin ja niistä tulisi tiedottaa kaikille osapuolille riittävän varhaisessa vaiheessa. Lisäksi sen ja jäsenvaltioiden tarjoaman teknisen avun suhdetta on selvennettävä.

3.3. IV. Ohjelmien suunnittelu

Aloiteohjelmaehdotusten esitetty sisältö

3.3.1. Aloiteohjelmaehdotusten tulisi sisältää kohdassa 49 esitettyjen seikkojen lisäksi yksityiskohtainen kuvaus Equal-ohjelman ja muiden unionin tai jäsenvaltioiden ohjelmien toteuttamisen suhteesta sekä selvitys toimista, joilla varmistetaan niiden ristiriidaton yhteistoiminta. Jäsenvaltioiden tulisi harkita keinoja, joihin ne voisivat tarttua vähentääkseen päällekkäisyyksiä ja ristiriitaisia tavoitteita, sekä saavuttaa toteutuksessa mahdollisimman paljon synergiaa.

Yhteisön aloiteohjelmalle esitetty rahoituskehys

3.3.2. Ehdotetun rahoituskehysten (kohta 50) tulisi olla nyt sovellettavaa yksinkertaisempi, jottei ohjelmaan sen vuoksi tarvitse myöhemmin tehdä aikaa vieviä ja haitallisia muutoksia.

3.3.3. Kehittämiskumppanuuksia koskevat tukiosuudet tulee tarkastaa. Lisäksi erityisen kokeellisten hankkeiden kohdalla tulisi harkita osuuden korottamista. Vaihtoehtona tulee olla ajallinen liukuma, jonka puitteissa aloitettaisiin ESR-tuella, mutta myöhemmin yhteisrahoituksen osuutta lisättäisiin vaaditulle tasolle. Näin voitaisiin samalla testata nykyistä luotettavammin hankkeeseen liittyvien toimien kestävyys ja niiden tarjoamat valtavirtaistamismahdollisuudet.

3.3.4. Seuranta ja arviointia olisi tarkasteltava uudelleen (kohta 51). Niiden avulla tulisi varmistaa, että ESR-tyyppiset tilastotiedot muutetaan siten, että niihin sisällytetään kvalitatiivista tietoa, jossa otetaan huomioon innovaatio ja kokeilutoiminta. Lisäksi kehittämiskumppanuuksia tulisi opastaa nykyistä selvemmin siinä, millaista arviointia niiltä itseltään odotetaan. Tähän tulisi kuulua muutamia yhteisiä tekijöitä vertailun helpottamiseksi.

3.3.5. Myös auditointiprosessia olisi tarkasteltava uudelleen, painottaen nykyistä voimakkaammin – alusta pitäen – tietojen täsmällisyyttä ja tarkkuutta sekä yhteisten järjestelmien hyödyntämistä nykyisen ”tapauskohtaisesti kehitettävän” lähestymistavan sijasta.

Yhteisön aloiteohjelmaa koskevien suunnitelmien toimittamisen ja niistä päättämisen määräajat

3.3.6. Suunnitelmien toimittamista ja niiden hyväksymistä (kohta 52) (ja muitakin vaiheita) koskevia määräaikoja olisi arvioitava uudelleen sen perusteella, mitä todennäköisesti tulee tapahtumaan. Tämä tulisi ottaa huomioon myös ohjelmassa. Nykyisten ohjelmien määräajat ovat liian usein kuvitteellisia ja osapuolet tietävät niiden noudattamisen mahdottomaksi. Tämä heikentää ohjelmien tehoa ja vahingoittaa niiden mainetta.

Bryssel 26. tammikuuta 2000.

*Talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus neuvoston asetuksen (EY) N:o 2223/96 selventämisestä verojen ja sosiaaliturvamaksujen kirjaamiseen liittyvien periaatteiden osalta”

(2000/C 75/08)

Neuvosto päätti 14. tammikuuta 2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Talous- ja sosiaalikomitea päätti nimetä Vasco Calin lausunnon yleisesittelijäksi.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 26. ja 27. tammikuuta 2000 pitämässään 369. täysistunnossa (tammikuun 26. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 79 puolesta, kolme pidättyi äänestyksestä.

1. Johdanto

1.1. Euroopan unionin kansantalouden tilinpitojärjestelmässä (EKT) määritellään jäsenvaltioiden julkishallinnon rahoitustarve tai julkistalouden alijäämä. Tämä käsite on tärkeä liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyssä pöytäkirjassa, johon vakaus- ja kasvusopimus olennaisesti perustuu. Pöytäkirjan soveltaminen edellyttää, että kaikkien jäsenvaltioiden julkistalouden alijäämät voidaan laskea nopeasti ja että luvut ovat julkisia ja vertailukelpoisia.

Jäsenvaltioiden ohjelmien seuranta ja arviointi

3.3.7. Seurantakomiteoiden asemaa olisi vahvistettava (kohta 55) luomalla lisää järjestelmiä, joilla varmistetaan laadukas osallistuminen ja tehokkaiden yhteyksien luominen muihin elimiin.

3.3.8. Kuten edellä mainittiin, ohjelmasatolla tapahtuvaa arviointia (kohta 56) tulisi tarkastella uudelleen ja muuttaa sitä nykyistä paremmin ohjelman innovatiivista ja kansainvälistä luonnetta vastaavaksi sekä karkean tuloskirjanpidon sijaan ”pehmeitä” tuloksia ja oppimista mittaavaksi.

3.3.9. Sekä EU:n että jäsenvaltioiden ohjelmien arviointiaikataulun tulisi varmistaa, että tulevaan kehitykseen vaikuttamiseksi on saatavilla oikea-aikaista tietoa.

1.2. Tietyt jäsenvaltiot ilmoittavat (veroluetteloiden ja veroilmoitusten mukaan) tosiasiallisesti kerätyt verot ja maksut, kun taas toiset ilmoittavat tosiasiallisesti saadut maksut. Viimeksi mainitut saapuvat paljon ensiksi mainittuja myöhemmin, ja ensiksi mainitut sisältävät summia, joita ei koskaan saada perittyä. Ne ovat esimerkiksi maksukyvyttömyyden tai konkurssin takia maksamatta jääneitä veroja.

1.3. Komissio ehdottaa näin ollen, että ”järjestelmään kirjattavien verojen ja sosiaaliturvamaksujen ei pitäisi sisältää summia, joita ei todennäköisesti tulla perimään” ja että ”että tämän vuoksi järjestelmään suoriteperusteen mukaisesti kirjattavat